

Mathernu

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Tizedik évfolyam.	37. szám.	Szerkeszti:	Székelyudvarhely, 1912. szept. 12.
Előfizetési ár: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes száma ára 50 fillér	Dr. Keith Ferenc várm. tb. főjegyző.	Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Árpád-utca 3. szám, hová az előfizetési pénzek küldendők.	

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

283.

M. kir. honvédelmi minszter.

Szám 83629—18.

Körrendelet.

Udvarhelyvármegye közönségének.

Felmerült esetből kifolyólag, tudomásvétel és mihez tartás, valamint azonnali szabályszerű köz-hírrététel végett a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ural egyetértőleg közlöm, hogy az egyévi önkéntesjelöltek, kik abban a reményben, hogy az idei fősorozásnak folyó évi szeptember hó 1-től folyó évi október hó 5-ig terjedő időszak alatt besoroztatnak és egyévi tényleges szolgálatukat folyó évi október hó 10-én megkezdik, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium fenhatósága alá tartozó főiskolákba a rendes beiratási idő alatt be nem iratkoznak, abban az esetben, ha be nem soroztatnak és felsőbb tanulmányaikat az 1912—1913. tanév első felében megkezdni, illetőleg folytatni óhajtják: valamely főiskolába leendő felvételükért az utólagos beiratkozásra a fennálló szabályokban kitűzött hátraddóig engedélyt nyerhetnek, ha állításuk után azonnal folyamodnak.

Az ez iránti kérvényhez a járási tisztviselő (főszolgabíró, polgármester) által díjtalanul kiállított és a sorozó bizottság elé történt állíttatást, annak napját, visszahelyeztetését, illetve fegyverképtelenségét igazoló s 2 kor. bélyeggel ellátott bizonyítványt csatolandó.

Azok az egyévi önkéntesek, akik a folyó évi fősorozás tartama alatt, de még állíttatásuk előtt valamely főiskolára beiratkoztak és ennek megtörténte után történt besoroztatásuk következtében egyévi tényleges szolgálatukat folyó évi október hó 10-én megkezdni óhajtják, tandijuknak visszafizetéseért az illető főiskola tanulmányi és tandíj szabályzata értelmében folyamodhatnak. Egyi-

dejüleg megjegyzem, hogy az egyévi tényleges szolgálatnak elhalasztása, a véderőről szóló 1912. évi XXX. t.-cz végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás I. rész. 91. §. 3. ponja értelmében az egyévi önkénteskedvezmény iránt a sorozó bizottsághoz benyújtandó kérvényben kérelmezhető. A besorozás megtörténte után pedig a szóbanforgó halasztás iránti kérvények az illetékes kiegészítési kerület (vagy honvédkiegészítő) parancsnoksághoz nyújtandók be.

Budapest, 1912. évi szeptember hó 1.

Hazai s. k.,
honvédelmi miniszter.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Sz. 6879—912. alisp.

Valamennyi községi és körjegyzőknek.

Fenti miniszteri körrendeletet tudomásvétel s netalán felmerülő esetekben szükséges felvilágosítás adás végett közlöm.

Székelyudvarhely, 1912. szept. 5-én.

Sebesi, alispán.

284.

Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár.

50091—1912. Udvarhelyvármegye alispáni hivatalának Székelyudvarhely.

Az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosításáról alkotott 1907. évi XIX. t.-cz. úgy az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztára, mint annak helyi — szerveire — kerületi pénztárakra, a megbetegedett, vagy balesetet szenvedett tagok segélyezése tekintetében nagyon súlyos kötelezettségeket ró. Amig egyrészt ezek a segélyezések a rendelkezésre álló anyagi erőket majdnem teljesen felemésztik, addig másrészt arra kell törekednünk, hogy az idézett törvény által Intencionált olyan intézményeket létesítsünk, amelyek az a kizárólagos célja, és feladata, hogy az

uralgó tömegbetegségek (pl. tüdővész) terjedését praeventív módon megakadályozza, illetőleg azokat a lehetőségek szerint csökkentse. Súlyos kötelezettségeink teljesítésénél nem áll más eszköz rendelkezésünkre, mint az 1907. évi XIX. t. cikkben megállapított az a járulék, amelyet a betegség esetére való biztosításánál az ipari és kereskedelmi munkaadók és munkások együttesen: a baleset esetére való biztosításánál pedig egyedül a munkaadók tartoznak fizetni. A nagy és nemes czélok megvalósítása még abban az esetben is igen súlyos gondokat okoz, ha a megvalósításhoz szükséges anyagi erők teljes mértékben rendelkezésünkre állanak: elképzelhető tehát, hogy milyen nehéz helyzet elé állítottunk akkor, ha egyedüli forrásunk: a betegsegélyezési és baleseti járulékok sem folynak be a kívánatos mértékben. Sajnálatos kell megállapítanunk, hogy ezidőszere nemcsak, hogy a törvény által intenczionált intézmények megvalósítására nem gondolhatunk, hanem a befolyó járulékok elégtelen volta miatt komolyan kell félnünk attól, hogy a jelenlegi állapotok fennmaradása esetén a törvény által megszabott közvetlen segélyezéseket sem leszünk képesek eszközölni. A nagy járulékhátralék okai után kutatván megállapítást nyert, hogy annak egyik legfőbb oka, a behajtásra illetékes közigazgatási hatóságok közömbös magatartásában relik: nevezetesen a végrehajtásra kimutatásra kimutatott járulékok behajtását nem szorgalmazzák azzal a szükséges eréllyel, amely azoknak a kívánatos mértékben való befolyását eredményezhetné. Amíg egyrészt a behajtási eljárás késedelmesen, csak jóval a behajtásra történt kimutatás időpontja után kezlik meg és az egész behajtási eljárás gyors lefolyását közvetítő intézkedések megtételével és részletfizetési kedvezmény nyújtásával odázzák el, addig másrészt nagyon sok esetben olyan helyeken is nemleges zálogolási jegyzőkönyveket vesznek fel, ahol egy kevés körültekintéssel elég kielégítési alapot találhatnának. A járulék behajtásával megbízott közigazgatási hatóságok közömbös eljárásukkal nem csak járulékok lassu befolyását és sok esetben követelésünk teljes elvesztését eredményezik, hanem sok munkaadónak illetéktelen jövedelmet is biztosítanak, mert az olyan munkaadóknál, akiknél a járulékok be nem hajthatók, visszamarad az az összeg is, amit munkásaik munkabéréből betegsegélyezési járulékok címén levontak. Mindezek alapján az iránt keressük meg a tekintetes Alispán Hivatalt 1. Méltóztassék a felügyelete alá utalt behajtásra hivatott közigazgatási hatóságokat szigoruan utasítani, hogy a behajtások foganatosításánál ne sablonosan, hanem a lehető leggyorsabban és a jobb ügyhöz méltó buzgalommal járjanak el. 2. Helyi szerveik konkrét panaszait lehetőleg gyorsan és jóakarattal sziveskedjék elbíralni.

Budapest, 1912. augusztus hó 27.

Tisztelettel:

Aláírások olvashatatlanok: igazgató és elnök.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Sz. 6804—912. alisp.

Székelyudvarhely város tanácsának, a füzszol-gabiráknak és községi előljáróságoknak.

Megfelelő készséges eljárásra való utasítással közlöm.

Székelyudvarhelyen, 1912. szeptember 3.

Sebesi, alispán.

285.

95752—1912/a. B. M. számú körrendelet.

Az »Optimus« elnevezés alatt gyártott kézi tűzoltókészülék (extincteur) ajánlása.

Valamennyi törvényhatóságnak.

A »Magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaság« budapesti cég azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy az általa Magyarországon gyártott »Optimus« elnevezésű kézi tűzoltókészüléket (extincteur-t) a törvényhatóságok, községi előljáróságok, valamint a városi és vármegyei közkórházaknak beszerzésre ajánljam. Miután a Magyar Orsz. Tűzoltószövetség szakvéleménye szerint a szóban levő tűzoltókészülék kisebb és keletkezésben lévő tüzek, jelesül szoba-, bolt-, pincze-, műhely-, raktár-, irattár stb. tüzeseteknél igen célszerűen alkalmazható, különös tekintettel arra, hogy az említett készülék hazai gyártmány, annak a törvényhatóság levéltarai, járási füzszolgabírói hivatalok, rendezett tenácsu városok és községek irattárai, valamint a városi és vármegyei közkórházak részére való beszerzését a Czim figyelmébe ajánlom, azzal a megjegyzéssel, hogy nagyobb tüzek oltására hivatott tűzoltóeszközöket ily extincteur pótolni sem képes.

Budapesten, 1912. évi augusztus 1.

A miniszter helyett:

Dr. Némethy Károly s. k.,
allamtitkar.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körövények.

Allati betegségek. *Bivalyvész* fellépett szorványosan Székelyzsorbor községben.

Sertésorbáncz fellépett szorványosan Alsóboldogfalva községben.

Sertésorbáncz megszűnt Székelybetlenfalva, Kadicsfalva és Ujszékely községekben.

Sertésvész megszűnt Nagyalambfalva községben.

Veszeltség megszűnt Etéd község ebállományában.

Rühkór fellépett szorványosan Sárdortelke község juhállományában.

Sertésvész fellépett szorványosan Felsőboldogfalva községben.

Lépfene megszűnt Erkeg község loállományában.

Himlő fellépett járványosan Ujszékely község juhállományában.

Zárlat. Székelyudvarhely város rendőrkapitánya Székelyudvarhely városban f. évi szeptember hó 6-ától kezdődő 21 napos ebzárlatot rendelt el.

Hirdetmény. (6876—912.) Az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-a értelmében közhírré teszem, hogy a megyei legtöbb adót fizetők névsorának összeállításához alapul szolgáló adókimutatások az adóhivataloktól beérkeztek. E kimutatások jelen hirdetmény megjelölésétől számított 8 napon keresztül a törvényhatóság levéltárában kilesznek téve, s az érdeklődők által hivatalos órák alatt megtekinthetők. Székelyudvarhely, 1912. évi szeptember hó 7-én. *Sebesi* alispán.

Előfizetési felhívás a Magyarország Tiszti Czim- és Névtára» című kézikönyv 1913. évi (XXXII.) évfolyamára.

A »Magyarország Tiszti Czim- és Névtára« című kézikönyv tartalma most is, úgy, mint az előző években, a legnagyobb részletességgel terjed ki a magyar koronai országai állami szervezetének ismertetésére: a felsőes uralkodóházra, a legmagasabb udvartartásra, az országgyűlésre, a miniszteriumokra és az ezek alá tartozó hatóságokra és hivatalokra s itt nemcsak a hivatalok személyzetéről nyújt kellő tájékoztatást, hanem világos képét adja annak is, hogy a hivatalok számát, székhelyét; feltünteti a felsőbb hatóságoknak ügybeosztását, hatáskörét és a hivataloknak működési területkörét is. Magában foglalja továbbá e kézikönyv a legújabb változások figyelembevételével az egész országnak közigazgatási és anyakönyvi beosztását községi és körjegyzőségek szerint, a jegyzők neveivel együtt, az e. f. bíróságoknál pedig a bányai-, sajtó- és pénzügyi bíróságok, a körjegyzői és ügyvédi kamarák megjelölését a telekkönyvi hatóság, a körjegyzői, adó- és letét-hivatal pontos megnevezését. De ezeken kívül szintén közli az összes magyarországi pénzintézeteket, egyéb részvénytársaságokat és társadalmi életben jelentékenyebb szerepkörrel bíró egyleteket is. A budapesti pénzintézeteknél, továbbá az egyéb részvénytársaságoknál az igazgatóság és felügyelőbizottság névsorát, a tanintézeteknél, a bankoknál és takarékpénztáraknál, az összes részvénytársaságoknál és az egyleteknél pedig az alapítási évet. Az illető neveknek könnyen érthető rövidítésekkel kitünteti a rendjeleket, a legmagasabb kitüntéseket, a nemesi előneveket, a társadalomban viselt főbb állásokat s tudományos képesítéseket stb. A valóság belső titkos tanácsosoknak, kamarásoknak, palotahölgyeknek, az összes rendjelek tulajdonosainak, a magyar királyi udvari tanácsosoknak és a kir. tanácsosoknak névsorát külön összeállításban is közli. Helyet foglalnak benne még a cs. kir. közös miniszteriumok és az azok alá tartozó hivatalok, valamint Bosznia és Hercegovina hatóságai is, függelék-

ben pedig az osztrák állam hatósági szervezetének vázlatos ismertetését is tartalmazza.

A nevek könnyű feltalálásához pontos betűsoros névmutató, a hivatalok, intézetek stb. megkereséséhez pedig betűsoros tárgymutató nyújt segédkezet.

Az 1913. évi czimtár is az előző évi kiadásnál igen jónak bizonyult tömör és tetszetős szerkesztéssel állittatik elő, a mi az áttekinthetőséget növeli, ugyszintén az a körülmény is, hogy a szövegben a vezetéknevek mindenütt vastagabb betűkkel nyomattatnak.

A Magyarország Tiszti Czim- és Névtárának új folyama, erős vászonkötésben az 1913. évi január hó végén fog megjelenni, az előfordult összes változások keresztülvezetésével.

Előfizetési ára 9 koronában, bolti ára 12 koronában van megállapítva.

A gyűjtőknek minden 10 példány után egy tiszteletpéldány szolgáltat ki.

Felkéretnek tehát az előfizetők, hogy megrendelésüket f. évi *november hó 15-éig* okvetlen meglenni sziveskedjenek, mert a mű csakis a beérkezett megrendelések számának arányában fog kinyomattatni és a könyv a megjelenés után már csak 12 korona bolti áron szerezhető meg.

A megrendelést az előfizetési pénz beküldésével okvetlenül postautalványon kell eszközölni, minden más külön megrendelés mellőzésével. Ettől eltérés csakis hivataloknak engedtetik meg, nagyobb számú példányok megrendelése alkalmával Végül megjegyezzük, hogy az 1913. évi Tiszti Czim- és Névtár a hivatal 1913. évi stat. kiadvány-sorozatába nem vétetik fel és a stat. kiadványokkal együtt nem rendelhető meg.

Budapest, 1912. augusztus hó. A *m. kir. központi statisztikai hivatal.*

Felfogott kopó. Lövéte község területén egy nöstény kopó-kutya szeptember 6-án felfogott igazolt tulajdonosa a tartásdíj ellenében az előjáróságtól átveheti, ellenesetben szeptember 21-én délelőtt 9 órakor a jegyzői irodában elárvereztetik.

Elveszett munkakönyv. Bugja János lövétei lakosnak 1908. év május 30-án 26—1908. szám alatt kiállított munkakönyve 1908. év nyarán Gyergyószentmiklós—Lövéte közötti uton elveszett; megsemmisítetik.

Elveszett munkásigazolvány. Péter Ferencz oroszhegyi lakos az Oroszhegy község előjárósága által 61—1904. szám alatt kiállított munkásigazolványát elveszítette.

Elveszett cselédkönyv. Köröspatak község előjárósága által 1908. évben Kertész Zsuzsa számára állítolag kiadott cselédkönyv elveszett.

Körözendő személyek. 156. — *Pallag (Tanos) Kálmán* 1877. évi karvai születésű egyén nyomoazandó, feltalálása esetén illetőségi viszonyaira részletesen kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 6165—912. számra való hivatkozással Esztergom vármegye alispánjának megküldendő.

157. — *Schönberger (Scheinberger) Jakab*
Hermina nyomozandók, feltalálásuk esetén illetőségükre nézve kihallgatandók és a felveendő jegyzőkönyv a 24577—912. számra való hivatkozással Bács-Bodrog vármegye alispánjának (Zombor) megküldendő. — *Scheinberger Jakab* 1910. év folyamán költözött el Ujvidékről, míg *Hermina* nevű leánya 1911. év folyamán Czinkotáról távo-

zott el ismeretlen helyre.

158. — *Krpata Gyula* ács-segéd nyomozandó, feltalálása esetén illetőségi viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 14095—912. számra való hivatkozással Zala vármegye alispánjának (Zalaegerszeg) megküldendő.